Ivan Van Parijs

VINYL,

GIDS VOOR DÉ VERZAMELAAR

De auteur heeft ernaar gestreefd alle copyrights van het in dit boek opgenomen beeldmateriaal te regelen. Degenen die echter menen alsnog rechten te kunnen doen gelden, worden verzocht contact op te nemen met de auteur (kilroy@kilroy-records.be)

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd worden en/of openbaar gemaakt worden op eender welke wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de auteur.

©2013 Ivan VAN PARIJS
Omslagontwerp & foto: Ivan Van Parijs

ISBN 9789402 111010

VOORWOORD

Bij één van mijn eerste ontmoetingen met Ivan vertelde hij me dat hij "verzamelde". Onmiddellijk spitste ik mijn oren en rinkelden er meerdere alarmbelletjes…Oh nee!!!, toch geen "porseleinen postuurkes" of "Star Wars"-mannetjes in een glazen vitrinekastje die dan de hele living "opfleuren"… Maar gelukkig niets van dat alles. Alles draaide om vinyl…

Ik moet zeggen toen ik uiteindelijk de plaats zag waar alles mooi 'gestockeerd' was vond ik het tof. Over het genre van de muziek valt te twisten, maar…. smaken verschillen nu eenmaal. Ja, hij schuimt zowat ieder weekend rommelmarkten en kring(loop)winkels af… en ja, hij spendeert er ettelijke uurtjes aan, maar het is zijn passie en zijn hobby, het is voor hem ontspannend en geeft hem voldoening.

Zo moet het ook zijn als je verzamelt. Je moet steeds willen zoeken naar beter en uiteindelijk dat stuk vinden waar je al zo lang naar zoekt. Ivan is altijd even enthousiast en toont mij iedere keer vol trots wat hij nu weer gevonden heeft… een echte passie voor vinyl dus…. en een passie moet je in ere houden want dat geeft zin aan het leven en je krijgt er een heel goed gevoel bij.

Hij mag er van mij nog heel lang mee doorgaan en zolang de platen niet tussen mijn kookboeken belanden vind ik het prima!!!

Katrien

Het voorwoord in dit boek is voorbehouden aan mijn echtgenote, daar zij als geen ander weet wat het is om samen te leven met een vinyl-verzamelaar. Bijna altijd heeft ze het laatste woord… in dit boek krijgt ze eens het eerste woord…

Mijn dank gaat uit naar de leden van het "*kilroy-records vinylforum*", waar ik twee personen in het bijzonder wil vermelden, in de eerste plaats Dirk "Roefke" Vandamme om mij bij te staan met raad en daad bij het schrijven van dit boek én Tom Kuppens, momenteel één van de jongste leden van het forum, die mij eigenlijk zonder het zelf te weten heeft aangezet dit boek te schrijven.

Verder wil ik alle personen en organisaties bedanken die mij de toelating hebben gegeven de foto's in dit boek te gebruiken….

Met dit boek wil ik de beginnende vinylverzamelaar een beetje wegwijs maken in de wereld van het hedendaagse zwarte goud. Ook de gevorderde verzamelaar kan hier en daar misschien wel nog iets opsteken. "Experten" zullen het boek waarschijnlijk weglachen en het ergens stiekem lezen om geen imagoschade op te lopen.

Ivan Van Parijs

Inhoudsopgave

1: Waarom verzamelen?

Over het verschil tussen een hobby, passie en een ziekte…

2: Geschiedenis van de vinylplaat

Had Bell dat geweten….

3: Dat zijn toeren!

Over 16, 33, 45 en 78 toeren…
Bijzondere platen en formaten

4: Het verzamelen

Wat verzamelen?
Waarop letten
Staat van plaat en hoes
De meest voorkomende gebreken aan plaat en hoes

5: Waar kopen?

Platenzaak
Rommelmarkten en kring(loop)winkels
Internet
Platenbeurzen
Nieuwe releases

6: Iets over label en labelnummers

Het label
Het labelnummer
Andere informatie op de plaat en hoes
De bootleg en ROIO

7: Informatie zoeken en de waarde van een plaat…

8: Bijhouden van de verzameling

9: Onderhoud

Reinigen van de plaat
Reinigen van de hoes
Toebehoren

10: De platenkast

Horizontaal of verticaal?
Kasten

11: De platenspeler of draaitafel

Over het belang van goed materiaal!

12: Platenhoezen… een verzameling op zich!

Over bijzondere platenhoezen en hun ontwerpers….
De mooiste platenhoezen

13: En wat met de CD?

Minderwaardig digitaal of leuk alternatief?

14: De vergeten muziekdrager… de cassette

15: interessante websites, boeken en tijdschriften

Bijlage: lijstjes met landverwijzing op platenlabels

1. Waarom verzamelen?

Je kan het zo gek niet bedenken of iemand zal het wel verzamelen. Ongeveer 2,5 miljoen jaar geleden overleefden de eerste mensen als jager-verzamelaars. Zij gebruikten daarbij werktuigen van steen, been en hout. Zij ontdekten het vuur, en met de loop der jaren en eeuwen heel wat andere zaken die hen het leven aangenamer, veiliger en beter maakten.

Onze voorouders evolueerden van jager-verzamelaars naar landbouwers, waarbij zij zich vestigden op een (min of meer) vaste plaats.

Het verzamelen zit dus in onze genen. Vroeger was verzamelen een noodzaak om te overleven, nu kan een verzameling zulke proporties aannemen dat daarin overleven een probleem kan worden.

De waarde van de verzamelde voorwerpen kan sterk verschillen en zeldzame objecten of felbegeerde items kunnen véél geld opbrengen. Beschadigingen of het niet aanwezig zijn van de originele verpakking resulteren in een (sterke) waardevermindering.

In de psychologie wordt verzamelen gezien als een sublimatie van eten en omschrijft men het verzamelen als een 'obsessieve-compulsieve' karaktereigenschap. Een onbeheersbare verzameldrang wordt aanzien als een stoornis.

We kunnen dus zeggen dat over het verzamelen op zich al heel wat werd nagedacht en over het onderwerp 'verzamelen' reeds héél wat werd geschreven. Over het verzamelen van vinyl kom je slechts zelden een boek tegen.

2. De geschiedenis van de vinylplaat

Toen Thomas Alva Edison in 1877 de laatste hand legde aan de "Phonograph" met zijn "muziekrollen" kon hij waarschijnlijk niet vermoeden wat zijn uitvinding zou teweeg brengen in de wereld van de muziek. Edison zag immers meer toekomst in zijn uitvinding als dicteerapparaat.

Zelfs toen Alexander Graham Bell –de uitvinder van de telefoon- de "Phonograph" van Edison technisch verbeterde, zodat deze meer geschikt werd voor het beluisteren van muziek, bleef Edison hier weigerachtig tegenover staan.

Foto: Nederlands Grammofoon Genootschap www.grammofoon.com

Graham Bell richtte, samen met Chichester Bell en Charles Summer Tainter, een onderneming op met het doel de verbeterde versie van

de “Phonograph” te exploiteren in de amusementssector. Dit toestel kreeg de naam “Graphophon”.

De eerste cilinders hadden een speelduur van twee (!) minuten, maar na het uitvoeren van enkele aanpassingen aan de rollen of cilinders kon tot vier minuten muziek worden opgenomen.

In 1898, tien jaar na de komst van de “Phonograph”, vroeg Emile Berliner een patent aan om geluid vast te leggen op platte schijven in plaats van op cilinders en stichtte, samen met zijn broer Joseph, het “Deutsche Grammophone Gesellschaft”.

Foto: Nederlands Grammofoon Genootschap www.grammofoon.com

In 1901 werd door Emile Berliner en Eldridge Johnson de basis gelegd voor RCA Victor, toen nog “Victor Talking Machine”, waarbij de eerste grammofoon voor het grotere publiek werd gebouwd en dit onder de merknaam “Victrola”.